

LAPPEENRANNAN KAUPUNGIN KONSERNIOHJE

2022

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 2.5.2022 § 46

Konsernihallinto

PL 11, 53101 Lappeenranta | Villimiehenkatu 1 | puh. 05 6161

kirjaamo@lappeenranta.fi | www.lappeenranta.fi

Sisällys

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
2. Soveltamisala	4
3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
4. Konserniohjeen sitovuus.....	5
5. Kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako	5
6. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	7
7. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen.....	8
8. Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	10
9. Konserniyhteisön velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa	10
10. Kuntayhtymän hallituksen jäsenten velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen pätöksentekoa	12
11. Konsernin sisäiset palvelut.....	12
12. Kaupungin konserniyhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen.....	14
13. Kaupungin konserniyhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	14
14. Tiedottaminen.....	17
15. Kaupunkikonsernin tarkastus.....	18
16. Konserniohjetta täydentävistä ohjeista poikkeaminen.....	19
17. Voimaantulo.....	19

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Omistajapolitiikka on osa kuntalain 37 §:n tarkoittamaa kuntastrategiaa, jonka valtuusto hyväksyy. Lappeenrannan kaupungin omistajapolitiikka on määritelty kaupungin omistajapoliittisessa ohjelmassa. Omistajapolitiikassa määritellään, millaista omaisuutta kunta hankkii ja missä tehtävissä ja hankkeissa kunnan on perusteltua olla mukana omistajana ja sijoittajana. Omistajapolitiikka määrittelee myös omistuksen tarkoituksen ja tavoitteet. Omistajapolitiikassa asetetaan kriteerit, joilla arvioidaan omistuksen vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kaupungin pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvä päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikka linjaa omistajaohjauksen sisältöä ja konkretisoituu konserniyhteisöille kunnan talousarviossa asetettuina tavoitteina.

Omistajaohjauksella tarkoitetaan kuntalain 46 §:n mukaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä aktiivisesti myötävaikuttaa yhtiön tai muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Myötävaikuttaminen perustuu kuntastrategiaan, omistajapolitiikkaan ja yhteisölle asetettuihin tavoitteisiin sekä yhteisöistä ja toimintaympäristön muutoksista saatuun tietoon perustuviin arviointeihin. Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksen toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline.

Konserniohjeen antaminen perustuu kuntalain 14 §:ään, jonka mukaan valtuusto päättää muun ohella omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Konserniohjeen vähimmäisisältö on määritelty kuntalain 47 §:ssä.

Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen, yhteisyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohje yhtenäistää yhteisöjen ohjauksen, lisää toiminnan läpinäkyvyyttä, parantaa kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laatua ja tehostaa tiedonkulkua. Konserniohjeen keinoilla pyritään myös tytäryhteisöjen keskinäisen yhteistyön lisäämiseen siten, että niiden toiminnoissa huomioidaan konsernin kokonaisuus.

2. Soveltamisala

Konserniohjeella ohjataan sekä kaupungin omia toimielimiä ja viranhaltijoita että konserniin kuuluvia yhteisöjä. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä, näiden tytäryhteisöjä sekä kaupungin määräysvallassa olevaa säätiötä. Konserniyhteisö -käsitteellä tarkoitetaan tässä ohjeessa kaupungin tytäryhteisöjä, niiden tytäryhteisöjä ja kaupungin määräysvallassa olevaa säätiötä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä sekä yhteisyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Kaupungin konserniin kuuluvat seuraavat kaupungin määräysvallassa olevat konserniyhteisöt:

1. Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy tytäryhteisöineen
2. Lappeenrannan Energia Oy tytäryhteisöineen
3. Lappeenrannan Toimitilat Oy tytäryhteisöineen
4. Saimaan Tukipalvelut Oy
5. Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy
6. Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa
7. Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy
8. Kiinteistö Oy Ylämaan Keskus
9. Saimaan lentoasema säätiö sr tytäryhteisöineen
10. Wirma Lappeenranta Oy

Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhteisyyttä.

Kaupungin osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

1. Kiinteistö Oy Sammontori
2. Saimaan vesi- ja ympäristötutkimus Oy
3. Lappeenrannan Tennishalli Oy

Kaupunki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

1. Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
2. Etelä-Karjalan liitto

3. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen olemaan voimassa toistaiseksi.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin konserniyhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa tai vastaavissa toimielimissä. Samalla konserniyhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan. Konserniohjeet tulee viedä myös osakkuusyhteisön toimielimen käsittelyyn siten, että toimielin merkitsee konserniohjeet vähintään tiedoksi.

4. Konserniohjeen sitovuus

Kaupunkikonsernissa hyväksytyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa konserniyhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteen. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta konserniyhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. Kaupungin toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto päättää kuntalain 14 §:n perusteella muun muassa seuraavasta:

1. hyväksyy Lappeenranta-strategian, johon sisältyy myös konserniyhteisöjen strategiat

2. päättää kaupunkikonsernille ja sen konserniyhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kaupungin talousarvion käsittelyn yhteydessä
3. arvioi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä
4. päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta

Konsernijohto

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen erikseen määräämät viranhaltijat. Konsernijohtoon tehtävät ja toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä seuraavasti:

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
2. vastaa omistajapolitiikan toimeenpanosta ja omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta
4. antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä puolivuositain
5. arvioi vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä omistajaohjauksen tuloksellisuutta eli onnistumista kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
7. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä yhtiöille
8. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa

9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
10. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen ja muiden yhteisöjen hallitukseen ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
11. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
12. hoitaa kaupungin omaisuutta

Kaupunginhallituksella on oikeus tarvittaessa antaa konserniohjetta koskevia täydentäviä määräyksiä.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginhallituksen erikseen määräämät viranhaltijat

Kaupunginhallituksen erikseen määräämien viranhaltijoiden tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa heidän ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden tai yhteisöjen hallintoon ja toimintaan. Tämän mahdollistamiseksi omistajaohjaustehtävää ei osoiteta viranhaltijalle, jonka esimies kuuluu ohjattavan yhteisön hallintoelimiin.

6. Kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa konserniyhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu Lappeenranta-strategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee konserniyhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että konserniyhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Konserniyhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Konserniyhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten konserniyhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot konserniyhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä

olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohton tarkemmin määrittelemällä tavalla.

7. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Konsernivalvonta ja raportointi

Konserniyhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Konserniyhteisön tulee antaa seurantaan varten kaupungille vähintään puolivuositin raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Konserniyhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle. Raportointi tapahtuu konsernijohton määräämällä tavalla ja määrääminä ajankohtina ja se toteutetaan konserniraportoinnin lisäksi myös yhtiökohtaisesti.

Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Konserniyhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot konsernitalinpäätöksen laatimista varten. Konsernihallinto antaa tarkemmat ohjeet konsernitalinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Konserniyhteisöt voivat myöntää takauksia ja antaa muita vakuuksia enemmistönä omistamiensa yhtiöiden luottojen ja muiden sitoumusten täyttämisen vakuudeksi.

Konserniyhteisöt eivät saa antaa taloudellista tai muuta tukea poliittiseen toimintaan.

Kaupungin osakkuus- ja yhteisyhteisön toimitusjohtajan ja hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on pyydettyä annettava konsernijohtolle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot sekä, ellei laista muuta johdu, muut niiltä pyydettyt tiedot ja selvitykset.

Konsernijohto valvoo konserniohjeiden noudattamista.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan järjestäminen on osa kaupunkikonsernin johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla varmistetaan talouden ja toiminnan laillisuus, tuloksellisuus, varojen turvaaminen sekä johtamisen kannalta oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallintaa voidaan luonnehtia yhdeksi sisäisen valvonnan ydinalueeksi, sillä sisäinen valvonta on pohjimmiltaan juuri erilaisten riskien hallintaa. Sisäinen valvonta koostuu viidestä toisiinsa vaikuttavasta osa-alueesta: ohjausympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, tieto- ja viestintä sekä seurantatoimenpiteet.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konsernijohton velvollisuutena on ohjata konserniyhteisöjä ja seurata konserniohjeen noudattamista sekä valvoa niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta.

Konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäisiä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteita ja yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa kaupungin kanssa. Konserniyhteisöjen tulee valmiussuunnitelmin sekä muilla varautumistoimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös erityistilanteissa ja poikkeusoloissa.

Osana konserniyhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee huolehtia siitä, että yhteisön tai kolmannen tahon liike- ja ammattisalaisuuksia tai muuta salassa pidettävää tietoa käsittelevät ovat tietoisia salassapitovelvoitteesta.

8. Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus saada kaupungin konsernijohdolta sen hallussa olevia konserniyhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohdolle tai sen määräämälle viranhaltijalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

9. Konserniyhteisön velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Konserniyhteisön hallituksen on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kaupunginhallituksen kirjallinen kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

1. tytäryhteisön perustaminen
2. yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
3. asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa konserniyhteisöille asetetuista tavoitteista
4. määräävässä markkina-asemassa tai monopoliasemassa olevien tuotteiden hinnoittelun muuttaminen
5. yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
6. hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
7. yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
8. toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
9. yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
10. pääomarakenteen merkittävä muuttaminen

11. toimintaan nähden merkittävät investoinnit
12. varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
13. yrityskaupat ja toimintaan nähden merkittävät kiinteistökaupat
14. osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti ole annettu yhtiön tehtäväksi
15. toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
16. merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen olennainen muuttaminen
17. sellaisten johdannaisinstrumenttien käyttö, joita Lappeenranta-konsernilla ei aiemmin ole ollut käytössä
18. muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
19. periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
20. yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
21. eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
22. yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen
23. konserniyhteisön omistuksessa olevan suojellun tai rakennushistoriallisesti arvokkaan/merkittävän rakennuksen luovuttaminen kaupalla tai millä tahansa muulla luovutustoimella muulle kuin Lappeenranta-konserniin kuuluvalla yhteisölle.

Konsernijohto voi erikseen antaa täydentäviä määräyksiä toimenpiteiden saattamisesta jo asian valmisteluvaiheessa konsernijohtoon hyväksyttäväksi.

Konserniyhteisön tulee informoida kaupungin konsernihallintoa ja omistajaohjauksesta vastaavaa viranhaltijaa mahdollisesti periaatteellisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävistä viranomaisten lausunto- ja selvityspyynnöistä.

Konserniyhteisön tulee informoida omistajaohjauksesta vastaavaa viranhaltijaa saamistaan yhteydenotoista tai tarjouksista koskien yritysjärjestelyitä tai liiketoiminnan kauppaa.

10. Kuntayhtymän hallituksen jäsenten velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Kuntayhtymän hallituksessa kaupungin omistajanvaltaa käyttävien edustajien tulee hankkia kaupunginhallituksen kirjallinen kanta ennen päätöksentekoa, jos kuntayhtymän hallitus on tekemässä päätöstä, joka voi olla taloudellisesti tai muulla tavalla epäedullinen kaupunkikonsernille.

11. Konsernin sisäiset palvelut

Yleistä

Lähtökohta on, että konserniyhteisöt hyödyntävät ensisijaisesti konsernin sisäisesti tuotettuja tukipalveluja. Konsernin sisäiset palvelut tuotetaan yksilöidyn tytär- tai osakkuusyhteisön avulla keskitetysti tarkoituksenmukaisessa laajuudessa hankinta- ja volyymietujen sekä ammatti- ja erityisosaamisen turvaamiseksi. Olemassa olevia palvelurakenteita muutetaan konsernin sisäisten palvelujen käytön niin edellyttäessä siten, että toimintaedellytykset palvelun tuottamisessa turvataan.

Rahoitus- ja sijoitustoiminta (ml. konsernitilijärjestelmä)

Konserniyhteisöjen rahoitus järjestetään keskitetysti siten, että päästään koko konsernin osalta optimaalisiin rahoitusehtoihin.

Konsernissa on konsernitili. Konsernitiliin liitettävistä tai siitä irrotettavista yhteisöistä ja konsernitililimiitin jakamisesta päättää kaupunginjohtaja talous- ja rahoitusjohtajan esityksestä.

Sijoitustoiminta järjestetään yhteisesti kaupungin taloushallinnon kautta tai sen antamien ohjeiden mukaisesti.

Maksuliikenteen hoito

Konserniyhteisöt hyödyntävät konsernin sisäisesti keskitetysti tuotettuja maksuliikennepalveluita, ellei konsernijohto ole erikseen muuta päättänyt.

Talous- ja tietohallinto

Konserniyhteisöt hyödyntävät konsernin sisäisesti keskitetysti tuotettuja talous- ja tietohallinnon palveluita, ellei konsernijohto ole erikseen muuta päättänyt.

Konserniyhteisöt noudattavat taloushallinnon antamia ohjeita ja voimassa olevia määräyksiä.

Hankinnat

Hankintoja tehdessään konserniyhteisöt noudattavat julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuja säännöksiä ja kaupungin hankintaohjetta sekä muuta voimassa olevaa ohjeistusta. Hankinnoissa käytetään hyväksi yhteishankintojen kilpailuttamismahdollisuuksia (hankintapalvelut).

Konserniyhteisöjen tulee hankintoja tehdessään pyytää tarjoukset myös kaupungilta ja/tai kaupunkikonsernin muilta yhteisöiltä, silloin kun niiltä on kyseinen palvelu tai tuote saatavissa. Konsernin sisäisissä hankinnoissa tulee huomioida julkisia hankintoja koskevien säännösten asettamat ehdot ja rajoitukset.

Vakuuttaminen

Kaupunkikonsernin vakuutukset otetaan keskitetysti siten, että päästään konsernin kokonaisedun kannalta parhaisiin vakuuttamisen ratkaisuihin.

Henkilöstöhallinto

Johtaminen on avointa ja yhteistyöhön kannustavaa. Johtamisen tulee tukea henkilöstön osallistumista, luovuutta ja itsenäistä työtettä.

Konserniyhteisöt noudattavat toiminnassaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita ja toimintatapoja.

Henkilöstöhankinnassa tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Konserniyhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei yhtiön toiminnan laadun vuoksi jonkun yhtiön osalta muuta päätetä.

Lähtökohtaisesti konserniyhteisöt liittyvät Kuntien Eläkevakuutuksen jäsenyhteisöiksi. Perustellusta syystä konserniyhteisö voi järjestellä

eläkevakuutusasian toisin saatuaan siihen kaupungin konsernihallinnon myönteisen kirjallisen kannanoton.

12. Kaupungin konserniyhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Yleistä

Kaupunginhallitus päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä konserniyhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Konserniyhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Konserniyhteisöjen hallitusten kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Konserniyhteisön hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhteisön toimivan johdon toimintaa. Asianmukaisen valvonnan toteuttamiseksi hallituksen jäsenten on oltava yhteisöstä riippumattomia eli hallituksen jäsenellä ei voi olla työ- tai liikesuhteita yhteisöön suoraan eikä välillisesti.

Niiden yhtiöiden tai yhteisöjen hallitukseen, jotka kaupunkikonserni omistaa kokonaan, ei nimetä kaupunginhallituksen jäseniä tai varajäseniä.

Lappeenrannan Toimitilat Oy:tä koskevat lisämääräykset

Lappeenrannan Toimitilat Oy:n välittömällä tytäryhtiöillä sekä Lappeenranta Free Zone Oy Ltd:llä on hallitukset, joihin nimetään samat varsinaiset ja varajäsenet kuin Lappeenrannan Toimitilat Oy:n hallitukseen.

13. Kaupungin konserniyhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Yleistä

Hyvällä hallinto- ja johtamistavalla tarkoitetaan toiminnan ja talouden ohjauksen tilivelvollisuus- ja vastuujärjestelmää, joka edistää hallinnon ja palvelutuotannon luotettavuutta ja tehokkuutta. Järjestelmän perustana ovat lainsäädäntö, hallintosääntö, kaupungin arvot, eettiset periaatteet, asiakkaiden ja asukkaiden tarpeet sekä toiminnan tuloksellisuus. Keskeistä hyvän hallinto- ja johtamistavan toteuttamisessa ovat sellaiset linjaukset ja menettelyt, joilla ohjataan kaupunkikonsernin toimintoja siten, että saadaan kohtuullinen varmuus tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan lainmukaisuudesta, eettisyydestä ja vastuullisuudesta.

Hyvää hallintoa koskevat perussäännökset asettavat toiminnalle laadulliset vähimmäisvaatimukset. Tällaisia perusteita ovat

- hallinnon oikeusperiaatteet,
- palveluperiaate,
- neuvontavelvollisuus,
- hyvän kielenkäytön vaatimus sekä
- viranomaisten yhteistyövelvoite.

Kaikessa toiminnassa on noudatettava lakeja, asetuksia, muita oikeusnormeja ja vakiintuneita oikeusperiaatteita. Hallinnon oikeusperiaatteet ohjaavat päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä. Näitä harkintavaltaa rajoittavia periaatteita ovat yhdenvertaisuusperiaate (tasapuolinen kohtelu), tarkoitussidonnaisuuden periaate, objektiviteettiperiaate, suhteellisuusperiaate ja luottamuksensuojaperiaate.

Konserniyhteisöt omistaa julkisyhteisö, jonka tehtävää yhteisöt toteuttavat. Konserniyhteisöt toimivat kunnan nimissä. Konserniyhteisöjen tulee toiminnassaan noudattaa hallintolain 2 luvusta ilmeneviä hyvän hallinnon perusteita.

Konserniyhteisöjen toiminta tulee järjestää hyvän hallintotavan mukaisesti. Niiden tulee toimia avoimesti, läpinäkyvästi ja vastuuntuntoisesti siten, että yhteisö organisoidaan ja sen toimintaa suunnitellaan, johdetaan ja harjoitetaan noudattaen ammatillisia, liiketalouden ja lainsäädännön vaatimuksia sekä kestävän kehityksen periaatteita ja että yhteisö hoitaa varojaan huolellisesti, tuottavasti ja taloudellisesti.

Kaupunkikonsernin toiminnasta tulee saada oikea ja rehellinen kuva riippumatta toiminnan organisoinnin muodosta.

Kuntayhtymissäkin, jotka hoitavat palvelusopimuksessa määritellyllä tavalla kunnan järjestämisvastuulla olevat tehtävät, noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita jo siitä syystä, että ne ovat luonteeltaan julkisoikeudellisia.

Kaupunginhallitus hyväksyy hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen. Konserniyhteisöjen hallitusten tulee hyväksyä ohje yhteisössä noudatettavaksi.

Konsernijohdon läsnäolo- ja puheoikeus tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksissa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa konserniyhteisöjen hallitusten kokouksissa.

Eräiden yhtiöiden omistajaohjauksesta vastaamaan kaupunginhallituksen erikseen määräämillä viranhaltijoilla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa heidän ohjattavakseen määrättyjen konserniyhteisöjen hallitusten kokouksissa. Kaupunginhallituksen käsitellessä omistajaohjaukseen liittyviä asioita, on ao. yhtiön tai yhteisön omistajaohjauksesta vastaavalla viranhaltijalla kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Kokous- ja vuosipalkkiokäytäntö

Konserniyhteisöt noudattavat kaupungin määrittelemää kokous- ja vuosipalkkiokäytäntöä.

Etuuksien vastaanottamista koskeva ohjeistus

Konserniyhteisöt noudattavat etuuksien vastaanottamista koskevaa kaupungin antamaa ohjeistusta täydennettynä kuntaliiton ohjeella 17/2017 vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista.

Matkustamista koskevat ohjeet

Konserniyhteisöissä noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymiä kaupungin matkustamista koskevia ohjeita.

Esteellisyys kaupunkikonsernissa

Esteellisyyden osalta noudatetaan sekä kuntalain että osakeyhtiölain asianomaisia säännöksiä.

Luottamushenkilö tai viranhaltija on esteellinen käsittelemään konserniyhteisöjen asioita kaupungin hallinnossa, mikäli hän tai hänen läheisensä toimii samanaikaisesti näiden yhteisöjen hallinnossa.

Kunnallinen luottamushenkilö ei sen sijaan ole esteellinen käsittelemään kuntayhtymien asioita kaupunginhallituksessa ja lautakunnassa, vaikka hän toimiikin samanaikaisesti kuntayhtymän hallinnossa. Esteellisyys syntyy kuitenkin tapauksissa, joissa kaupungin ja kuntayhtymän edut ovat ristiriidassa tai kun asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian

käsittelyyn. Tällöin henkilö ei saa ottaa osaa asian käsittelyyn kaupungin toimielimissä.

Konserniyhteisön hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua yhtiön hallituksessa hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn eikä hän saa myöskään ottaa osaa yhtiön ja kolmannen osapuolen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, mikäli hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Edellä mainittua sovelletaan myös oikeudenkäyntiin tai muuhun puhevallan käyttämiseen.

Lappeenrannan Toimitilat Oy:tä koskevat lisämääräykset

Lappeenrannan Toimitilat Oy:n sekä sen välittömässä omistuksessa olevien tytäryhtiöiden ja Lappeenranta Free Zone Oy Ltd:n toiminta on julkisuusperiaatteen mukaista vastaavalla tavalla kuin omistajan, Lappeenrannan kaupungin. Yhtiö noudattaa toiminnassaan kulloinkin voimassa olevaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia.

14. Tiedottaminen

Yleistä

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan sekä kunnan osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Konserniyhteisön on annettava tiedotusta varten kaupungin konsernihallintoon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista konserniyhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Konserniyhteisön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Konserniyhteisön on informoitava kuntaa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Konserniyhteisöjen tiedottamisen tulee olla avointa ja aktiivista. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Strategisesti merkittävimmät konserniyhteisöt laativat julkisen koosteen hallituksen päätöksistä.

Konserniyhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa

asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet, kaupungin viestintäohje sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Lappeenrannan Toimitilat Oy:tä koskevat lisämääräykset

Lappeenrannan Toimitilat Oy:n hallituksen esityslistat julkaistaan kaupungin / yhtiön verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä sekä salassa pidettävät tiedot.

15. Kaupunkikonsernin tarkastus

Ulkoinen tarkastus

Tilintarkastuksessa noudatetaan kuntalakia.

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Konserniyhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on huolehtia kaupungin ja sen konserniyhteisöjen eli koko kaupunkikonsernin tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuksen yhteensovittaminen tarkoittaa muun muassa kuntakonsernin tilintarkastuspalvelujen kilpailuttamisen järjestämistä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada konserniyhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kaupunkikonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Yhtiön johdon tulee tarvittaessa ilmoittaa, mikäli pyydetyt tiedot kuuluvat liikesalaisuuksien piiriin tai jos pyydetyt tietoja ei voida jostain syystä antaa. Tarkastuslautakunta voi kutsua konserniyhteisön toimielimen jäsenen tai konserniyhteisön palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpideehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada konserniyhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on

oikeus tarkastaa konserniyhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja.

16. Konserniohjetta täydentävistä ohjeista poikkeaminen

Kaupunginjohtaja voi yksittäisessä tapauksessa antaa konserniyhteisölle luvan poiketa tätä konserniohjetta täydentävistä matkustamista ynnä muita koskevista ohjeista, mikäli yhteisöllä on toimintansa luonteen vuoksi siihen perusteltu syy.

17. Voimaantulo

Tämä konserniohje tulee voimaan 1.6.2022. Voimaan tullessaan tämä ohje korvaa Lappeenrannan kaupungin konserniohjeen 2017.